

Raadsvoorstel

Datum vergadering: 30 november 2021
Datum B&W: 26 oktober 2021

Portefeuillehouder: Arjan Kraijo
Auteur: Marko Stout

Onderwerp:

Raadsvoorstel Financieel arrangement Kinderdijk

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met het Financieel Arrangement, dat daarmee in de plaats komt van alle bestaande afspraken op het gebied van de financiën tussen de SWEK en de gemeente.
2. Dit arrangement inclusief de adviezen onderdeel uit te laten maken van de bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst die naar verwachting begin 2022 ondertekend kan worden.

Inleiding

In diverse Raadsinformatiebrieven bent u geïnformeerd over het voornemen om tussen de gemeenten Alblasserdam, Molenlanden en de SWEK te komen tot een herziening van de financiële afspraken. Het thans voorliggende Financieel Arrangement is daarvan het resultaat

Beoogd effect

Het nieuwe financiële arrangement maakt een einde aan de verschillende afspraken tussen de gemeente Alblasserdam, Molenlanden en de SWEK over de onderlinge financiële relaties en afspraken. Het arrangement draagt bij aan het eenduidiger, eenvoudiger en transparanter maken van de onderlinge financiële verhoudingen.

Argumenten

1. In de bestaande systematiek is het niet eenvoudig om precies aan te geven welke kosten zijn aan te merken als kosten die uiteindelijk uit de exploitatie van de SWEK gedekt moeten worden. Ook ontbreken duidelijke spelregels hoe om te gaan met de bekostiging van de projecten uit het uitvoeringsprogramma. Het nieuwe financiële arrangement verschaft die duidelijkheid wel.
2. De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de uitwerking van het financieel arrangement zijn besproken in het bestuurlijk platform Kinderdijk en eerder met u gedeeld via de Raadsinformatie brieven van november en december 2020.
3. In het financieel arrangement is opgenomen dat de SWEK eerst gelegenheid krijgt om de reserves (algemene reserve en de reserve groot onderhoud) weer op peil te brengen. Dit komt uiteraard voort uit de huidige financiële situatie van de SWEK.
4. Het bepalen van de omvang van deze reserves is strikt genomen de verantwoordelijkheid van het bestuur en de RvT van de SWEK. In het financieel arrangement wordt geadviseerd dat het Bestuurlijk Platform Kinderdijk (BPK) hierover een adviserende rol krijgt. Op deze manier hebben beide gemeenten hun inbreng en heeft de gemeente inzicht en invloed op de omvang van de na te streven reserves.
5. Hetzelfde geldt voor het tempo waarin de SWEK verwacht deze reserves weer op peil te krijgen: het BPK krijgt ook een adviserende rol bij het vaststellen van de (meer)jarenbegroting van de SWEK. Om tussendoor vinger aan de pols te houden, zal er met enige regelmaat (2-4 maal per jaar overleg zijn tussen beide gemeenten en de SWEK. Daarmee houdt de gemeente voldoende zicht op de snelheid en manier waarop de SWEK haar reserves op peil weet te brengen.

6. Bij het bepalen van de omvang van de historische kosten is aangesloten bij de principes die binnen de gebiedsontwikkeling bij het verhalen van kosten gangbaar zijn. Dit principe gaat ervan uit dat alleen de kosten die direct toe te rekenen zijn aan een gebied, worden toegerekend en de kosten die een gemeente moet maken ten behoeve van beleidsbepaling niet worden toegerekend. De historische kosten komen ten laste van een te vormen Kinderdijkfonds
7. Het principe dat bij 1.6 wordt benoemd, is tevens van toepassing op de kosten die beide gemeenten in 2021 hebben gemaakt en de komende jaren nog gaan maken. Voordat beide gemeenten kosten maken vindt overleg plaats tussen de gemeenten en SWEK dat de te maken kosten ten laste van het Kinderdijk fonds worden gebracht. In eerste instantie blijven deze kosten onderdeel van de gemeentelijke begroting en op termijn krijgen de gemeenten deze kosten terug vanuit de bijdrage van SWEK.
Periodiek maken beide gemeenten (extracomptabel) voor het Bestuurlijk platform inzichtelijk wat de omvang van de gemaakte kosten is.
8. Geen van de partijen kan, zonder overleg met de ander, nieuwe kosten ten laste brengen van het Kinderdijkfonds.

Het college is van mening dat op deze manier een heldere, eenvoudige en pragmatische werkwijze is overeengekomen, die tegemoetkomt aan een aantal verlangens die al langer bij het college en de raad leven. Deze manier van werken zal ook bijdragen aan het laten groeien van het maatschappelijke vertrouwen in de SWEK en gemeenten, omdat op een transparante wijze kan worden aangetoond in welke mate en op welke manier de SWEK bijdraagt aan de dekking van de kosten die beide gemeenten maken ten behoeve van het Werelderfgoed. Hetzelfde geldt voor de uitgangspunten die al in het najaar van 2020 zijn overeengekomen: die bepalen de ruimte voor de exploitatie van het Werelderfgoed. Misvattingen die soms lijken te leven als: (1) zou de SWEK onbeperkt willen groeien en (2) vooral uit zijn op het maximaliseren van de eigen winst, kunnen hiermee definitief naar het rijk der fabelen verwezen worden.

Kanttekeningen

De RvT moet zich nog formeel uitspreken.

Het nu voorliggende arrangement heeft ook de instemming van de directeur bestuurder van de SWEK nodig. Alvorens dit mogelijk is zal de RvT van SWEK aan deze instemming haar goedkeuring moeten verlenen. Het financieel arrangement is geagendeerd voor de RvT vergadering van 8 december a.s.

Samenhang met de bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst.

Op dit moment wordt gewerkt aan een bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst (SOK) waarin alle afspraken met betrekking tot de doorontwikkeling van de governance worden vastgelegd. Het financieel arrangement zal onderdeel gaan uitmaken van deze SOK. Een eerste versie van de SOK is op 10 november j.l. besproken in het bestuurlijk platform; naar verwachting wordt in de december vergadering van het BPK de definitieve versie opgesteld. Deze versie zal daarna aan de raad worden aangeboden.

Planning kan altijd wijzigen.

Zodra de SWEK de meerjarenbegroting voor de komende jaren gereed heeft, wordt duidelijk in welk tempo en op welke manier de reserves weer op peil komen en vanaf welk moment de SWEK gaat bijdragen aan het Kinderdijkfonds. Dat bepaalt de snelheid en het tempo waarin de nu al vastgestelde historische kosten en de nog aan het fonds toe te voegen kosten, terugvloeien naar de gemeente.

Ongetwijfeld zal die planning de komende jaren aan veranderingen onderhevig zijn. De spelregels uit het financieel arrangement garanderen echter dat dat nooit zonder medeweten van de andere gebeurt en dat de consequenties daarvan altijd duidelijk zijn.

Financiële informatie

Financiële risico's exploitatie

Dit arrangement maakt zichtbaar op welke wijze de gemeente de historisch gemaakte en de nog te maken kosten ten behoeve van de ontwikkeling van Kinderdijk, op termijn gaat 'terug' krijgen uit de exploitatie van het werelderfgoed. Natuurlijk is dat geen 100% garantie: er kan van alles gebeuren waardoor die exploitatie minder succesvol is dan iedereen verwacht. Of dat het langer gaat duren om de reserves weer op peil te krijgen. Wij hebben echter zoveel vertrouwen in de aantrekkingskracht van Kinderdijk, dat wij die risico's niet bijzonder hoog inschatten.

Financiële risico's projecten

De spelregels zoals in dit arrangement worden vastgelegd, garanderen dat geen project gestart wordt zonder dat daarover tussen betrokken partijen (beide gemeenten en SWEK) duidelijke afspraken zijn gemaakt over de dekking van de kosten en de verdeling van de risico's. Voor de nog te starten (grote) projecten zoals de herontwikkeling van de entreezone en het transferium worden dus aparte begrotingen/businesscase opgesteld, die ook door de raden afzonderlijk moeten worden vastgesteld.

Voor de Westrand in Molenlanden ligt dat anders, omdat de uitvoering daarvan al is gestart voordat deze spelregels waren vastgesteld. In Molenlanden verwachten ze binnenkort een voorstel aan de raad voor te kunnen leggen waarin ze laten zien hoe het toepassen van de spelregels uitwerkt wordt in een overeenkomst tussen de SWEK en de gemeente Molenlanden als het gaat om de exploitatie van de Westrand. Ook de gemeente Alblasterdam zal bij het opstellen van de overeenkomst worden meegenomen.

Uitvoering

Zie overige tekst

Communicatie

Om tussendoor vinger aan de pols te houden, zal er met enige regelmaat (2-4 maal per jaar overleg zijn tussen de financiële adviseurs van beide gemeenten en de SWEK. Indien daartoe aanleiding is zal de raad middels een raadsinformatiebrief worden geïnformeerd over de conclusies van dat overleg.

Eerdere besluitvorming

29 oktober 2019: Raadsbesluit Advies Toekomst Kinderdijk

Vastgesteld is het Advies Toekomst Kinderdijk. Hierin is als o.m. uitgangspunt geformuleerd dat er een transparant overzicht moet zijn van alle financiële stromen, zodat ieders bijdrage aan het in stand houden van het molengebied zichtbaar is

26 mei 2020: Raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Kinderdijk.

Bij de behandeling van dit uitvoeringsprogramma is in uw raad toegezegd dat de kosten die door de gemeente gemaakt worden ten behoeve van het Werelderfgoed in principe gedekt moeten worden uit de exploitatie van het gebied en dat geen van de projecten uit het uitvoeringsprogramma gestart worden zonder dat er duidelijke afspraken zijn gemaakt over de kosten.

Bijlagen

1. Rapportage Financieel arrangement Kinderdijk